

VÄST SAHARA

Nr 3 2011 Pris 30 kronor

Bön från Västsahara:
"Skydda oss!" 4

Bistånd från Sverige,
praktisk solidaritet 10

Släpp inte in Marocko
i FN:s säkerhetsråd! 17

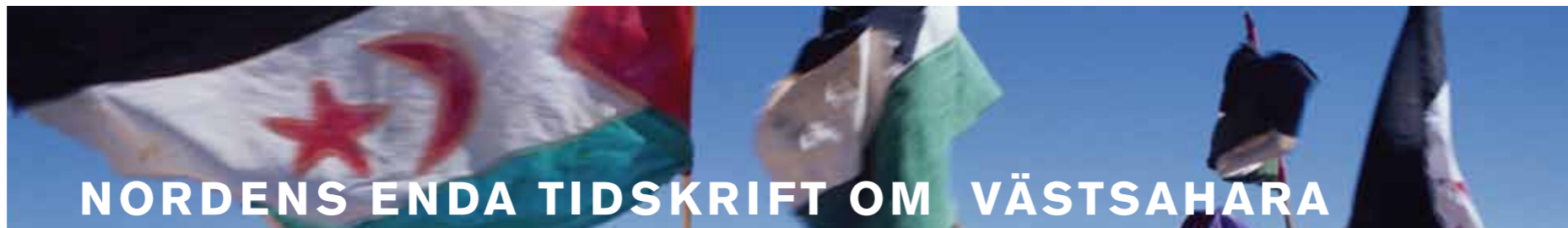


GOTHIA CUP SVEK
FLYKTINGARNA

Utges av
Föreningen Västsahara
och utkommer med fyra
nummer per år.
ISSN 1652-2052
**Ansvarig utgivare och
redaktör:**
Lena Thunberg
Redaktionsråd:
Ulla-Karin Karlson
Jan Strömdahl
Arto Valtonen
Martin Wikström
Monica Zak
Grafisk form:
Tidningsform & Textfason
Layout:
Ulla-Karin Karlson
Adress:
Västsahara
c/o Afrikagrupperna
Linnégatan 21,
413 04 Göteborg
Telefon:
070 - 475 46 45
Hemsida och facebook:
www.vastsahara.net
E-post:
vastsahara@brevet.nu
Prenumerationer:
Privatperson: 125:-
Stödprenumeratör: 145:-
Organisationer: 150:-
Utländsk prenum.: 200:-
Plusgiro:
20 40 03 - 8
Föreningen Västsahara:
Jan Strömdahl
070 - 438 88 41
Omslagsbilder:
Framsida: Västsahariska
pojkar i Göteborg.
Bild: Andy Rigby
Baksida: Protesterande
västsaharier i ockuperat
Västsahara. Bild: EM
Tryckeri: Markaryds Grafiska
Presslagd: September 2011

Tidskriften Västsahara får
bidrag av Statens kultur-
råd och Folke Bernadotte-
akademien.

Vill du veta mer? Tidskriften Västsahara: Nyheter, bakgrund, informationsmaterial, www.vastsahara.net **VästsaharaAktionen:** 27
medlemsorganisationers kampanjsida, nyheter, bakgrund och plattform, www.vastsaharaaktionen.se **Arso:** Bakgrund och nyheter på engelska,
www.arso.org **Western Sahara Resource Watch:** Nyheter och information om Västsaharas naturresurser på engelska www.wsrw.org
Støttekomiteen for Vest-Sahara: www.vest-sahara.no. **Polisario Front:** Telefon 08-315610
Lästips: Västsahara – Afrikas sista koloni, Lena Thunberg, Föreningen Västsahara, 2004, 80:-,
Informationsfoldrar (enstaka gratis): Muren, minorna, bomberna 2009, Ockuperat område 2008, Västsahara 2006.



Hjälp oss!

Fortsatta förföljelser i ockuperat område.

I Gdeim Izik kände de sig fria

Detta berättar Muhammed, en västsaharisk aktivist.

Gothia Cup bröt sitt löfte

Fotbollslaget hade blivit lovade att få använda sina vimplor.



4

7

8

Protesterna fortsätter

Hela sommaren har västsaharier i den ockuperade delen av Västsahara vågat sig ut på gator och torg för att i små grupper siddemonstrera eller visa upp en banderoll eller ropa några slagord eller kanske nattetid måla Västsaharas flagga på en husvägg.

Hela sommaren har också marockansk säkerhetspolis jagat, trakasserat och fängslat västsahariska fredliga människorättsaktivister.

Många västsaharier vittnar om en ny medvetenhet och ett nytt mod efter Gdeim Izik, då marockansk militär och polis stormade protestlägret. Trots att mängder av västsaharier greps och torterades och trots att västsahariska politiska fångar fortfarande sitter fängslade, vågar man på nytt säga sin mening.

Proteströrelserna i Nordafrika har fått enorm uppmärksamhet under året – med all rätt. Men västsahariernas tålmodiga kamp för självbestämmande och självständighet under nästan 40 år får lika lite utrymme som tidigare. Det är märkligt. När ska media på allvar ta sig an denna konflikt? När ska bilden av Marocko bli något annat än sol, strand och exotism? Resebranschen har ett stort ansvar som de definitivt inte tar.

Och hur kan Marocko ha ett sådant inflytande på Gothia Cups ledning att man bryter ett löfte mot ett fotbollslag med flyktingbarn?

Biståndet till västsaharierna i flyktinglägren svajar. Det är för lite och för ensidig mat, erkänner nu FN-organ. Men klädbiståndet från Emmaus Björkå och Praktisk Solidaritet har varit konstant och regelbundet.

Konstnären Göran Segergren har skänkt en tavla till tidskriften Västsahara. Han vill att högstbjudande ska få köpa den och att pengarna går till tidskriften. Det är vi mycket tacksamma för och hoppas att många hör av sig och lägger bud. På hemsidan www.vastsahara.net ska aktuella bud ligga ute.



LENA THUNBERG
redaktör för Västsahara

EN HISTORIA AV VÅLD OCH SVEK

Västsahara är till två tredjedelar ockuperat av Marocko sedan 1975. De västsaharier som lyckades fly bor sedan dess i flyktingläger i Algeriet.

Västsahara, som var en spansk koloni, står på FN:s lista över länder som ska avkoloniseras. Sedan 1991 finns en FN-styrka på plats för att genomföra en folkomröstning om Västsaharas självständighet. Vapenvila råder mellan Marocko och den västsahariska befrielseorganisationen Polisario sedan dess. Någon folkomröstning har dock inte ägt rum på grund av Marockos vägran att acceptera ett självständigt Västsahara. Frankrike och USA är Marockos främsta supportrar.

Marocko är en av EU:s största mottagare av ekonomiskt stöd. I maj 2006 undertecknade EU ett sensationellt fiskeavtal med Marocko, där de västsahariska vattnen är inkluderade. Detta strider mot internationell lag.

Sedan maj 2005 har det marockanska förtrycket mot den västsahariska befolkningen i de ockuperade delarna ökat.



SENASTE NYTT

Västsahariska ungdomar i Sverige

14 ungdomar från flyktinglägren i Algeriet och från den ockuperade delen av Västsahara besökte Sverige under två veckor i augusti. De var inbjudna av Olof Palmes Internationella Center.

– Syftet är att låta dessa ungdomsgrupper, som inte kan mötas i sitt hemland, träffas i ett tredje land för att umgås socialt, lära känna varandra, få verktyg för sin kamp för befrielse och för att bygga upp sitt land efter befrielsen. Syftet är också att de ska få möjlighet att ge information till svenskar, berättar Natasa Mirosovic, ansvarig för ungdomsbesöket.

Ungdomarna deltog i seminarier om bland annat organisation, demokrati, icke-våldsmetoder och användningen av sociala medier.

De träffade representanter för bland andra politiska partier, riksdagsledamöter, ungdomsförbund och enskilda organisationer.

Liknande ungdomsbesök har ägt rum tidigare i Sverige.

Guld, uran och diamanter

Geokemiska undersökningar som det kanadensiska bolaget Metalex har gjort visar på stor potential för guld, uran och diamanter på västaharisk ockuperad mark i det område som man har tecknat licens för. Nu har man startat geofysiska undersökningar från luften av sitt licensområde, skriver bolaget i augusti.

Metalex har ingått ett joint venture med det marockanska statliga bolaget ONHYM, som ansvarar för olje- och mineralutvinning.

Attackplan från USA

Samtidigt som den marockanska regeringen använder våld mot västaharisk civilbefolkning i den ockuperade delen av Västsahara anländer den först gruppen F16 jetplan som Marocko köpt av USA.

Genom att sätta högteknologiska vapen i händerna på den marockanska ockupationsmakten glömmar USA sitt ansvar för fred och säkerhet i världen, säger den västahariska informationsministern i augusti. Detta uppmuntrar Marocko att fortsätta ockupationen av Västsahara i strid med FN-stadgan.

Ungdomar demonstrerade

Dussintals arbetslösa västahariska ungdomar, som kräver rätt till arbete och anständigt liv, stoppades av marockansk polis när de startade en fredlig marsch i El Aaiún 26 juli. Civilklädd och uniformerad polis omringade, provocerade och attackerade ungdomarna.

Ungdomarna protesterade också mot falska löften om arbeten som de fått, efter att ha upphört med en sitt-demonstration en månad tidigare utanför stadens arbetsförmedling, meddelade Departementet för de ockuperade områdena.

Demonstranter i Rabat

1500 marockanska demonstranter krävde politiska och ekonomiska reformer den 18 juli i Rabat. Demonstranterna förhindrades av säkerhetsstyrkor att samlas utanför parlamentet. Demonstrationen var initierad av 20-februariörelsen som agerat sedan 20 februari.

"Ned med regimen! Social rättvisa! Stoppa korruptionen! Regeringen måste avgå! Upplös parlamentet!" var några av kraven. En grupp regimvänliga supportere försökte störa demonstranterna.

HJÄLP OSS!



Västaharier i ockuperade El Aaiún trotsade militären och demonstrerade.



Mustapha Ab Daiem i domstolen 2009.



"Att köpa våra naturresurser är att köpa vårt lidande och våra tårar." Kvinnor i fredlig manifestation.



Västahariska politiska fångar hungerstrejkade i 67 dagar.

Vi ber hela världen att skydda oss

– De kastade stenar så att jag bröt näsan när jag försökte ta mig nedför trappan.

En ung kvinna med nedblodat ansikte berättar på en skakig You Tube-film.

Kameran zoomar in på en annan äldre kvinna, även hon synbarligen utmattad och skadad. I bakgrunden rör sig folk. Det är rörigt, uppenbarligen filmat strax efter själva händelserna.

– De har slagit oss, misshandlat oss, förolämpat oss, spottat på oss, slagit sönder möbler och inredning. Jag kan inte tala mer. Hjälpt oss! Försvara oss! säger hon uppgivet in i kameran.

Modiga manifestationer

Ett halvår efter att marockanska säkerhetsstyrkor demolerade protestlägret Gdeim Izik i november 2010 och fängslade och torterade aktivister, vågar människor sig åter ut på gatan – och inte bara i smyg några sekunder framför en kamera.

Den 23 maj samlades en grupp västaharier utanför Marockanska gruv- och energiministeriets lokalkontor i El Aaiún. Det var före

detta anställda vid Fosfatgruvan Fos Bucraa som blivit arbetslösa, ersatts av marockansk arbetskraft och nu krävde sin rätt. Det var personer som varit fängslade och försvunnna, som krävde upprättelse och kompensation. Det var västaharier som krävde att den marockanska myndigheten IER, som inrättades 2004 för att göra upp med och kompensera alla offren för kung Hassans stenhårda regim, skulle återuppta sitt arbete så att det även gäller dem, dessa västaharier.

Med banderoller och högtalare meddelar andra: "Att köpa våra råvaror är att köpa vår smärta och vårt lidande." "Nej till EU:s fiskeavtal med Marocko" och "Nej till Marockos avancerade status inom EU"

Moustapha Ab Daiem

I juni kom ett dramatiskt meddelande från Malainin Lakhal, ordförande i Västahariska journalist- och författarförbundet UPES. Mustapha Ab Daiem, en skribent och lärare som suttit fängslad sedan 2008 i Tiznit i södra Marocko, hade förts bort. Fyra dagar senare lyckades vänner lokalisera honom till fängelset i Salé utanför Rabat. Ingen myndighet hade informerat hans familj om förflyttningen. Två systrar lyckades få 10 minuters samtal med honom bakom galler i Salé.

Han berättade att han förts iväg i bil i pyjamas med handbojor och förbundna ögon och utan att få med sig vare sig kläder, medicin eller andra tillhörigheter. Mustapha Ab daiem är diabetiker med högt blodtryck och beroende av sin medicin. Nu satt han isolerad. Han trodde själv att "kidnappningen" berodde på att texter av honom, där han uttrycker sina politiska åsikter, hade publicerats på UPES webbplats.

Den 49-årige västahariern Mustapha Ab Daiem är född i Marocko och utbildade sig till lärare i arabiska. Han arbetade också som reporter på flera marockanska tidningar. 2006 blev han medlem i UPES och publicerade på hemsidan flera avslöjande artiklar, som kritiserade de marockanska myndigheterna. 2007 grundade han och andra västaharier Den västahariska kommittén till försvar för mänskliga rättigheter i Zag, en stad i södra Marocko.

Han dolde inte att han var för ett självständigt Västahara och förföljdes ofta av de marockanska myndigheterna.

2008 greps han i Assa, då han öppet stödde västahariska demonstranter bland annat genom att ta ned en marockansk flagga.

Han dömdes till tre års fängelse 2009 utan att hans advokat var närvarande.

Under sommaren har de fredliga protesterna fortsatt i både El Aaiún och Smara trots att demonstranter blivit slagna av marock-

ansk polis. I framför allt augusti har västaharier ändå tagit gatorna i besittning i fredliga manifestationer i El Aaiún. Många västaharier har misshandlats av den nyinrättade specialstyrka inom polisen, som inrättats efter Gdeim Izik med uppgift att kontrollera västahariska ungdomar.

Större folksamlingar än fyra personer är nu förbjudet.

Hungerstrejkade i 67 dagar

Sex västahariska män, Bariaz Mohamed, Oumar Eddaoudi, Ahachhach Mohamed, Abraham Rafiki, Ddriss Zagara and Mokhtar Lachhab, i åldrarna 22 till 35 år hungerstrejkade i 67 dagar i Goulemine fängelse



Said Dambar's mamma slogs blodig av polis i maj i sitt eget hem.

i södra Marocko i protest mot att västaharier marginaliseras och att Marocko plundrar Västsahara på dess naturtillgångar. Efter 57 dagar hungerstrejk i juni hade tre av dem förlorat medvetandet och förts till sjukhus.

Vägrar begrava kroppen

Den 22 december 2010 dog den 26-årige Said Dambar. Han hade skjutits av marockansk polis i El Aaiún när han återvände till föräldrahemmet från ett internetkafé. Familjen har inte fått någon ordentlig förklaring till dödsfallet. Därför vägrar de att ta emot hans kropp. De kräver en obduktion och en ordentlig polisutredning.

Den 19 maj, fem månader efter dödsfallet, hade västahariska människorättsaktivister samlats utanför familjen Dambar's hem i en sit-in. Marockansk polis anlände och västaharierna flydde in i huset några trappor upp.

På filmen ser man hur poliserna kastar stenar, järnstänger och andra tillhyggen mot fönster för att försöka ta sig in i huset med våld. Fönster krossas och till slut tar de sig in.

Lena Thunberg
Källor och bilder:
Sahara Thawra, UPES,
Equipe Media

Hemligt möte i Marrakech

Jag är i Marrakech i Marocko. Staden är liten och pittoresk. I de centrala delarna sicksackar turister fram mellan affärer och stånd där det säljs allt från grönsaker till väskor. Många turister vet inte att Marocko ockuperar Västsahara och att det i Marrakech pågår ett fruktansvärt förtryck.

Här träffar vi de västsahariska studenterna Brahim och Hassan på ett hemligt ställe. De har drabbats hårt av den marockanska ockupationen. Efter en lång promenad för att skaka av oss eventuella förföljare sitter vi till slut på madrasser i ett rum tillsammans med studenter från Västsahara. Här börjar vittnesmålen om ett vidrigt förtryck.

Studenterna är som ambassadörer i Marocko för det västsahariska folket. De sprider kunskap om konflikten och information om sin situation till andra studenter och marockaner. De försöker nå ut genom manifestationer och fredliga aktioner. De berättar om brott mot de mänskliga rättigheterna, om tortyr och orättvis behandling. Brahim är en av tre studenter som greps den 30 december 2008 på grund av sin aktivism.

– Den marockanska polisen tror de kan tysta oss genom att gripa de mest aktiva. Men det går inte att tysta oss, för vi är många. Det här gäller ett helt folk, förklarar Brahim.

De marockanska myndigheterna säger att dessa studenter begår brott, stjälar och gör inbrott men under förhören frågas de ut om relationen med Polisario, om sin aktivism och varför de är politiskt aktiva. De får också svara på frågor om sina relationer till organisationer som jobbar med mänskliga rättigheter. Brahim vittnar om hur han torterats på po-

lisstationen:

– Medan polisen frågade ut mig kränkte de mig grovt genom tortyr och andra inhumana behandlingar. Ibland ändrade de taktik och erbjöd mig pengar och allt du kan drömma om.

Han tvingades sova utan kläder i kalla överfulla fängelseceller och han fick aldrig sova ordentligt på grund av att vakterna ständigt väckte honom. Han hade inte tillgång till någon sjukvård och ingen möjlighet att träffa någon. Brahim fick heller ingen möjlighet att slutföra sina studier.

Polisen försöker få de västsahariska aktivisterna att säga att Västsahara tillhör Marocko. Många andra västsaharier vittnar också om tortyr. Folk har fått bindel för ögonen samtidigt som deras händer bundits samman under benen. Sedan har polisen stoppat en stång mellan benen och armarna och hängt upp dem och misshandlat dem. De har blivit våldtagna med batonger och förhörspersonerna har urinerat på dem. Flera personer berättar att de tvingats äta sin egen avföring. Det de säger under tortyren används sedan som vittnesmål i rättegången.

Hassan visar bilder på hur han slagits av marockansk polis. Flera gånger har han kidnappats av polisen. Polisen har då kört ut honom utanför Marrakech och misshandlat honom. Han säger det med en axelryckning, som om det inte skulle vara något ovanligt, att det har hänt mer än tio gånger. Brahim och en av hans kamrater släpptes efter två år i fängelse. Den tredje studenten sitter fortfarande fängslad. Ingen av de tre studenterna har fått någon dom.

Frej Winge, Jakobsbergs folkhögskola
Bilder: Lina B. Rossevoid och privat

Studenterna Hassan och Brahim misshandlades av polis i Marrakech.



Kvinnornas anhöriga greps när marockanska styrkor stormade protestlägret Gdeim Izik i november. I mars var de fortfarande fängslade i Rabat, 100 mil bort utan rättegång eller anklagelser. Idag är fortfarande 25 personer fängslade efter Gdeim Izik.

I Gdeim Izik kände de sig fria

– I Gdeim Izik var luften lättare att andas. Där slapp vi undan den ständiga polisövervakningen i stan och kunde tala fritt, uttrycka vår kultur fritt och slappna av. De gamla och sjuka mätte bättre, för känslan av frihet förde med sig hälsa och glädje. Tiden i Gdeim Izik är den viktigaste tiden under de senaste trettio åren!

Så säger Muhammed, en västsaharisk aktivist vi möter under vår resa till det ockuperade Västsahara i mars. Han är inte den enda som pratar om Gdeim Izik, det stora protestlägret som cirka 20 000 västsaharier samlades i under oktober och början av november 2010. Nästan alla vi möter pratar om Gdeim Izik och om att det var här protestvägen i Nordafrika egentligen började. Det är tydligt att det som hände i Gdeim Izik är en historisk hållpunkt för den västsahariska kampen för sociala, ekonomiska och mänskliga rättigheter men också för kampen för självständighet. Även om lägret bildades i protest mot de usla sociala och ekonomiska förhållanden den västsahariska befolkningen lever under i det ockuperade områ-

det, har händelsen påverkat kampen för ett fritt Västsahara. Vi träffar några av dem som var med och organiserade lägren, och en av dem räknar upp flera viktiga effekter av Gdeim Izik.

– Framför allt förde det med sig att vi kom tillsammans och enades i kampen. Solidariteten mellan oss västsaharier blev synlig och världen kunde se att vi kan organisera oss, att vi är fredliga och att Marocko inte respekterar de mänskliga rättigheterna. Tiden i Gdeim Izik förde också med sig att rädslan för repressalier bröts för många. Vi visade att vi inte vill ha autonomi utan självständighet med rätt till landets naturtillgångar, säger Mohammed.

Han säger också att de marockanska myndigheterna blev förvånade över att så många västsaharier protesterade och över att de kunde organisera sig så väl. I lägret fanns arbetsgrupper som ansvarade för olika områden, som städning, säkerhet och dialog med de marockanska myndigheterna. Trots den pågående dialogen med myndigheterna gick marockansk polis och militär in i lägret tidigt på morgonen den åttonde november. En av medlemmarna i säkerhetsgruppen berättar

om hur förvånade många blev när helikoptrarna började cirkulera över lägret. Även de marockanska styrkornas urskillningslösa angrepp gjorde många bestörta. Ingen hänsyn togs till barn, gamla och sjuka. Alla attackerades med tårgas och batonger. Massor av västsaharier arresterades och belades med handbojor.

En ung man vi träffar blev skjuten i armen i Gdeim Izik. Nu kan han inte röra på

”De marockanska myndigheterna blev förvånade över att så många västsaharier protesterade.”

fingrarna i sin ena hand. Han ville inte uppsöka sjukhuset när han blivit skjuten, eftersom en del av de västsaharier som gjorde det blev gripna.

Ingen vet hur många som greps. Ingen vet med säkerhet hur många som greps och skadades, men en av organisationerna berättar

att de dokumenterat över 8000 skadade med namn och foton. Veckorna efter att lägret bränts och jämnats med marken fortsatte gripandena. Vi träffar familjer till några av de män som ingick i den grupp som förde en dialog med de marockanska myndigheterna. Medlemmarna i dialoggruppen greps i sina hem veckorna efter att lägret rivits. De flesta av dem befann sig i mars i ett fängelse utanför Rabat, cirka 100 mil bort. Anhöriga berättar att de inte informerats om vad männen är anklagade för eller när rättegången ska äga rum. De anhöriga organiserar manifestationer mot gripandena varje vecka och kräver att männen ska överföras till fängelset i El Aaiún, så att släktingarna kan ha kontakt med dem.

De fängslade är många och oron är stor. Men hoppet är större, och många talar om ett nytt läger, ett ännu större. De vill att fler från Sverige ska resa till det ockuperade Västsahara, så att fler får veta vad som pågår där. Motståndet fortsätter. Flera gånger under resan, från olika människor vi träffar får vi höra:

–I Gdeim Izik kände vi att vi är starka tillsammans.

Elinor Hermansson

64 politiska fångar

64 västahariska politiska fångar fanns enligt webbsidan Thawra i fängelser i Marocko och Västsahara den 26 augusti. De sitter i fängelserna i Salé, Tiznit, Taroudant, Ait Melloul, Bensliman, Kenitra i Marocko samt i El Aaiún.

Många av fångarna är inte dömda. Den som har suttit längst greps 2003. Av de som är dömda till de längsta straffen är en dömd till 20 år fängelse, en till 15 år och fyra till 10 års fängelse.

Cirka 25 av fångarna greps efter stormningen av Gdeim Izik.

Tältförbud på stranden

På somrarna brukar västahariska familjer slå upp sina tält på stranden utanför El Aaiún. Det är ett sätt för barn och föräldrar att få lite svalka under sommaren.

Detta har den marockanska ockupationsmakten förbjudit i år. Man är uppenbarligen rädd för att ett nytt protestläger liknande Gdeim Izik, som stormades i november, ska starta. P1 Morgon rapporterade om detta den 15 augusti i en intervju med bland andra människorättsaktivisten Ghaliya Djimi.

Res inte till Marocko!

Utanför den marockanska turistbyråns huvudkontor i London i maj lanserade Western Sahara Campaign sin nya kampanj: Res inte till Marocko!

Marockos turistminister Yassir Zbagui meddelade i maj, att Marocko planerar att fördubbla turismen de närmaste tio åren. Det ska ske i åtta regioner, inklusive Västsahara. Att bojkotta turistresor till Marocko är ett sätt att ta avstånd från diskrimineringen och våldet mot västaharierna under marockansk ockupation, anser Western Sahara Campaign.

UNHCR kräver mer bistånd

– Det humanitära stödet till de västahariska flyktingarna måste öka, sa UNHCR:s representant i Alger i juni.

– 11 miljoner dollar för 2011 räcker inte. Det krävs i stället 26 miljoner dollar för hälsa, utbildning, vatten m.m, sa Abdelkrim Ghoul, som menade att WFP:s matstöd på 30 miljoner dollar inte heller räcker. Han vädjade om mer stöd från givarländerna samt ett nytt sätt att se på flyktingarnas situation: "Baslivsmedel räcker inte för dem."

Gothia Cup bröt löftet om egna vimplar

För första gången skulle ett västahariskt lag från flyktinglägren delta i fotbollsturneringen Gothia Cup i juli i Göteborg. Men ungdomarna fick inte bära sina västahariska vimplar som lovat vid invigningen. Gothia Cup vek sig för marockanska påtryckningar.

Sjuttion västahariska och lika många salvadoranska ungdomar står tysta och allvarliga i ring på en fotbollsplan i västra Göteborg den 24 juli. Under en tyst minut hedrar de alla de döda norska ungdomarna och offren för massakern på Utöya och i Oslo.

Så bryts tystnaden och fotbollsmatchen börjar. Gothia Cup slutade dagen innan, men nu ska en vänskapsmatch spelas. Det är Proletären FF som har tagit initiativet.

– Vi har haft laget Soyapango från El Salvador som gäster i flera år, berättar Bengt Frejd. När vi fick höra att ett västahariskt lag verkligen hade kommit hit, tänkte vi att de drivna fotbollsspelarna från El Salvador skulle kunna dela med sig av sina erfarenheter till de mindre erfarna västaharierna.

Och det går över förväntan. I blandade lag kämpar de mindre och yngre västaharierna med liv och lust och lär sig nytt.

Gothia Cup är världens största internationella ungdomstävling i fotboll. Under en vecka träffades 35.000 ungdomar från 70 länder för att spela fotboll, mötas och gå på Liseberg. Tre matcher spelar alla lag – minst.

– Tanken med att bjuda in västahariska ungdomar till Gothia Cup är dels att erbjuda dessa ungdomar möjlighet att komma till Sverige, att få träffa ungdomar från hela världen, att få spela fotboll och att framför allt



De västahariska pojkarna fick goda råd och stöd i mixade lag i en vänskapsmatch med Soyapango från El Salvador.

att ha roligt, berättar Nanna Nilsson från Emmaus Björkå i Göteborg. Samtidigt ville vi visa människor här att det finns barn som är upp vuxna i flyktingläger.

– Men det var inte politik detta besök skulle handla om utan just fotboll, menar Nanna.

Nu blev det ändå politik av det hela. Gothia Cups ledning hade lovat det västahariska laget att de skulle få ha västahariska vimplar i händerna vid den högtidliga invig-

"Jag trodde att alla skulle bli jätteglada när de såg vår vimpel"

ningen av Gothia Cup, då alla ungdomslagen från de olika länderna stolta marscherar in på ett fullsatt Ullevi.

Västahara är inte medlem i Fifa, fotbol-

lens världsorganisation. Eftersom ungdomarna från flyktinglägren har algeriska pass skulle de få marschera bakom Algeriets flagga.

Några timmar före invigningen meddelade dock Gothia Cups ledning att västaharierna inte skulle få ha sina västahariska vimplar. Påtryckningar från marockansk sida hade uppenbarligen gett Gothia Cup-ledningen kalla fötter.

Ställda inför detta beslut bestämde sig västaharierna för att inte delta i invigningen överhuvudtaget.

– Vi trodde verkligen inte att Gothia Cups ledning skulle bryta sitt löfte. De är så pass insatta i konflikten mellan Marocko och Västsahara att de borde ha kunnat hävda att det första beslutet var rätt. Dessutom sparkade de faktiskt på det svagaste laget, säger Nanna Nilsson.

Det västahariska lagets ledare Sidi Ahmed

påpekar dock stilla att laget genom detta beslut fick massiv uppmärksamhet i media. TV, radio och tidningar rapporterade om västaharierna som inte var med på invigningen.

– Vi är naturligtvis besvikna för att ett löfte sveks, säger Sidi Ahmed som samtidigt påpekar att de har blivit väldigt fint bemötta och hjälpta av Gothia Cuppersonal och personal på Kungsladugårdskolan, där de var inkvarterade under turneringen.

Han är tacksam för att ungdomarna från flyktinglägret har fått komma till ett välorganiserat samhälle som Sverige, att få möta lag och ungdomar från andra länder.

– Nu har ungdomarna förstått att man måste förbereda sig i ett år inför en sådan här turnering! säger han.

Så hur gick det då i fotbollsmatcherna?

– Vi säger så här: Det blev väldigt många mål, säger Nanna Nilsson och skrattar.

Western Sahara FC:s lag Pojkar 15 år hade inte tränat ihop många gånger innan de anlände till Göteborg. Killarna kom från alla de fem olika flyktinglägren och alla var faktiskt inte 15 år. Några var bara 12 år. Alla ungdomar i lägren har inte pass och det finns många logistiska problem att lösa när man ska plocka ihop en grupp som ska ge sig iväg till Sverige. Förutsättningarna för att klara sig bra rent resultatmässigt denna första gång var därför kanske inte de bästa.

Ändå är killarna nöjda och glada.

– Jag fick springa och leta efter dem, när vi skulle åka iväg till matcherna, skrattar Sidi Ahmed. De hade fått så många kompisar på skolan.

– Här finns det jättebra mat och så fina möjligheter att spela fotboll, tycker Abdelahi, som är 14 år och vill bli läkare och tycker att det bästa i flyktinglägren är om man kan gå till en liten butik och handla just mat.

– Liseberg och diskot var det roligaste, tyckte Dah, 14 år som berättar att han var besviken över att inte vara med på invigningen: "Jag trodde att alla skulle bli jätteglada när de såg vår flagga".



Inget fel på viljan trots ålderskillnad i lagen.



I flyktinglägren är spelförhållandena helt annorlunda.

Hama, 12 år, tycker att simbassängerna här är fantastiska. Dessutom längtar han efter morgondagen då hela laget ska åka till Vrångö och äntligen se havet. En helt ny upplevelse för barn som är födda och uppväxta i öknen.

– Här vill jag plugga, säger Labeidi, 12 år.

Omar 13 år tycker att fotbollsplanerna är underbara – och skorna. I lägren spelar man barfota och med något som kanske inte alltid är en riktig fotboll.

– Jag vill bli komiker, berättar Mohamed Seilum, 14 år om sina framtidsdrömmar.

– Vi har haft det bra här, jätteroligt. Det är så olika från hemma. Det har varit bra väder men kanske lite kallt, säger Salamu, 14 år artigt.

De västahariska ungdomarnas besök har kunnat ske med hjälp av ekonomiskt stöd från Olof Palmes minnesfond samt sponsring av fotbollskläder från Team Sport, berättar Nanna Nilsson från Emmaus Björkå.

**Lena Thunberg
Bilder: Andy Rigby**

Kläder och fisk till flyktingarna i öknen

Begagnade kläder och skor samt makrill på burk är det humanitära bistånd som paraplyorganisationen Praktisk Solidaritet med hjälp av Sida-stöd skickar till flyktinglägren numera. Och sändningarna började för 33 år sedan.



Klädsändningarna startades av föreningen Emmaus Björkä 1978.

Ulf Olausson och Marta Nyborg var de första medlemmarna, som besökte flyktinglägren 1984.

– Vi ville se hur sändningarna togs emot och hur behovet såg ut. Det var också Polisarios representant i Sverige, Salek Seghair, som tyckte att vi skulle åka, berättar Ulf Olausson.

– Vi mötte ett starkt och stolt folk, som byggde upp ett fungerande samhälle mitt ute i en karg öken och som var hoppfullt inför framtiden. Varje sak som vi skickade togs tillvara. Till och med tråden i plastsäckarna användes till att binda ihop ökengräs, när man gjorde korgar. Metallbitar, allt användes.

– En enorm gästfrihet mötte oss. Människor bjöd in oss i sina tält. Utrikesministern grillade en get och skar ut de bästa bitarna till oss. Allt detta gjorde starkt intryck på oss Emmausarbetare.

– När vi kom hem startade vi en leksaksinsamling, eftersom lärare i lägren ville ha föremål och bilder till barnen. Det var inte svårt för oss att motivera barn på svenska dagis att skänka leksaker, när de fick höra och se bilder på dagisbarnen i flyktinglägren som bara hade ett enda pussel, säger Ulf Olausson.

Under 30 år har cirka 2-3 kilo begagnade kläder per person och år skickats från Sverige till flyktingarna, ett konstant bistånd som

har levererats hela tiden.

Det är framför allt varma vinterkläder och skor som efterfrågas av flyktingarna. På vinternätterna kan temperaturen sjunka mot noll i öknen.

– Kläderna skickas i containrar till den algeriska hamnstaden Oran, där de fraktas vidare med bil genom öknen, berättar Tommy Andersson från Praktisk Solidaritet. En gång

”30 procent av flyktingarna är kroniskt undernärda.”

per år, på hösten, delas kläderna ut via Väst-sahariska Röda Halvmånen, som är ansvarig mottagare av det humanitära stödet. Paketet med kläder och skor fördelas till familjerna i de fyra wilayorna (lägren).

Makrillen på burk är ett välkommet proteintillskott till den ensidiga kost som flyktingarna får via FN-organet World Food Programme. En burk fiskkonserv per person och månad har Praktisk Solidaritet levererat under två år. Fiskkonserverna har varit mycket uppskattade av flyktingarna.

– Just nu levereras de sista två av 47 containrar med makrill som distribuerats de senaste två åren i flyktinglägren. En ansökan ligger inne hos Sida om fortsatt stöd till ut-

delningen av en till två burkar makrill per person och månad och fortsatt klädstöd. Det vill vi komplettera med ett pilotprojekt för tillverkning av det klädesplagget ”melfa”, som kvinnorna traditionellt använder, berättar Tommy Andersson.

– Den insats som pågår för närvarande uppgår till totalt 20 miljoner kr för perioden december 2009 till och med 31 augusti 2011, säger Kristina Samuelsson, handläggare på Sida.

Katastrofmat i 35 år. FN-organet World Food Programme (WFP) är den stora leverantören av livsmedel. 8 kg vetemjöl, 2 kg ris, 1 kg soja, 2 kg linser, 1 kg olja och 1 kg socker per månad och person är de livsmedel som ingår i World Food Programmes ”bas-korg”. Den är egentligen tänkt för kortvariga katastrofsituationer och sammansättningen har länge kritiserats för att vara ensidig. FN:s flyktingorgan UNHCR, EU:s ECHO och spanska AECID (La Agencia Española de Cooperación Internacional para el Desarrollo) bidrar med kompletteringar. Under 2008 har dock WFP lagt till korn och under 2009 även ris.

Det finns ingen svält i flyktinglägren, men 8 procent är akut undernärda och 30 procent kroniskt undernärda. Näringsstudier har visat att cirka 50 procent av barnen och kvinnorna har järnbrist.



Den mat som WFP bistår flyktingar med i tillfälliga katastrofsituationer världen över är bara tänkt för en kortvarig konsumtion. Men situationen för de västsahariska flyktingarna är unik. De har levit i flyktingläger utan att kunna producera mat själva i över 35 år, totalt beroende av hjälp från ett världssamfund som bara delvis har identifierat och erkänt deras behov.

Det är inte bara ensidigheten i kosten, bristen på animaliskt protein, frukt och grönsaker som är ett problem i matbiståndet. Ryckighet i, försenade eller uteblivna leveranser på grund av bristande finansiering från givarländerna och brist på reservlager har fått många av flyktingarna att tvivla på omvärldens uppriktiga vilja att stödja dem: "Försöker man att knäcka oss, att få oss att ge upp kampen för våra rättigheter genom att inte leverera mat?"

De köpte ett gammalt glasbruk. Och hur startade då Emmaus Björkä? 1965 reste några personer från Emmausrörelsen till Småland för att köpa hus och byggnader i den gamla nedlagda glasbruksorten Björkä. De fick husen för en överkomlig summa. Nu kunde insamlingsverksamhet och solidaritetsarbete ta fart. Emmaus Björkä var fött.

Inspirationen kom från den franske prästen och parlamentsledamoten Abbé Pierre, som hade startat insamlingar av kläder och lump till stöd för hemlösa och fattiga i Frankrike efter andra världskriget. Emmaus-rörelsen spreds över världen.

Till Björkä flyttade människor som ville stödja befrielseströrelser i tredje världen och som kämpade mot kolonialism. Under 70- och 80-talet byggdes Emmaus Björkä ut med sorterings- och packningscentral. Medlem-

marna bodde i kollektivbyn. Lön fick man inte men däremot en fickpeng. Men här fanns dagis, gemensamt kök, gratis boende, mat, kläder och sjukvård.

Skänkta kläder, möbler och prylar som såldes på lördagsloppmarknaden hämtades upp av Emmaus Björkås egna lastbilar. En av chaufförerna var Ingrid Ekman:

– Jag var mellanstadie lärare i Göteborg men ville göra något annat ett tag, en konkret insats. Jag ville köra lastbil och det fick jag göra under större delen av mina två år där.

"Man måste skratta och sjunga för att klara av tillvaron här."

Praktisk Solidaritet. Under åttiotalet växte Emmaus Björkä. Filialer startade i Malmö och Fredriksdal i Skåne, Växjö, Göteborg och Halmstad.

Nu började man samordna sig med andra organisationer.

– Ett nära samarbete har sedan början av 70-talet funnits mellan Emmaus Stockholm, Emmaus Björkä och Brödet och Fiskarna och sedan mitten på 80-talet även med Gävleborgs Bistandsgrupp. Vi hade gemensamma samarbetspartners framför allt i befrielseströrelserna i södra Afrika och senare även Polisario, berättar Tommy Andersson som arbetar både för Emmaus Stockholm och Praktisk Solidaritet.

– För att bättre samordna vårt stöd, främst insamlade kläder och skor, bildade vi 1989 paraplyorganisationen Praktisk Solidaritet, som sedan dess handlagt gemensam-

ma projekt och kontakterna med Sida och Forum Syd. Dessa har bidragit med finansiering till frakter och andra insatser.

– Emmaus Björkås verksamhet utgjorde ungefär hälften av Praktisk Solidaritets verksamhet, när vi bildades, berättar Tommy.

Man måste skratta och sjunga. Margareta Olshammar och Eiron Larsson är verkliga veteraner.

Under cirka 15 år gick allt bistånd från Emmaus Björkä och Praktisk Solidaritet via Emmaus Björkås filial i Fredriksdal i Skåne, där de arbetade tillsammans med oftast tre personer till.

All insamling av kläder och skor, sortering, pressning och packning i containrar skedde på den nedlagda bondgården, där det också var loppmarknad varje lördag. Varje container tog 8 ton och varje år skickades cirka 150–200 ton kläder och skor till de västsahariska flyktingarna.

– Det var ett fysiskt mycket tungt och opraktiskt jobb, berättar Margareta.

– Men det här var ändå den bästa tiden i vårt liv. Vi hade kontakt med mottagarna och blev personligt bekanta. Det var ett meningsfullt jobb. Och när Polisario-representanten Mohammed Salem kom och hälsade på oss i Fredriksdal och hjälpte till att packa i containern, blev det också ett lyft.

– Men när vi blev riktigt less på jobbet i Emmaus Fredriksdal en gång, bad vi att få komma till mottagningen och sorteringen av kläder i flyktinglägren. Vi stannade i tre månader. Jag har aldrig skrattat och sjungit så mycket, berättar Margareta Olshammar. "Man måste skratta och sjunga för att klara av tillvaron här", förklarade flyktingarna glatt för oss.

– De här åren har naturligtvis präglat oss. Det går knappast en dag utan att vi pratar om våra vänner där och öknens, säger hon.

Varje år åkte de till flyktinglägren för att kontrollera om sändningarna fungerade och om det fanns något man kunde ändra eller förbättra. Med stöd från Sida köptes också ett antal väntantbilar, lastbilar och reservdelar in.

2005 beslutade Emmaus Björkås styrelse att man skulle sälja filialen Fredriksdal. Den köptes av en privatperson. Margareta och Eiron flyttade till Västergötland och är nu båda pensionärer.

Ungefär samtidigt omorganiserade Emmaus Björkä sig och lämnade Praktisk Solidaritet.

Idag är det alltså Emmaus Stockholm som står för det praktiska handhavandet med klädsändningarna till lägren inom Praktisk Solidaritet. Ibland också med last från Emmaus Björkä.

Lena Thunberg

Bilder: Emmaus Stockholm

Sol, sand och tortyr

Ingen information alls ges om Marockos ockupation av Västsahara till svenska turister. Det har Emmaus Stockholm upptäckt efter att ha granskat resetidskriften och researrangörers hemsidor.

"Marockos magiska städer", "Myrternas Marrakech", "Magiska Marrakech – sagornas och de tusen shoppingfyndens stad".

Så låter rubrikerna i några av de svenska resemagasin Emmaus Stockholm och Praktisk Solidaritet har granskat. Syftet med denna granskning var att undersöka hur resebranschen skildrar Marocko som resmål, och huruvida de nämner Marockos ockupation av Västsahara. Emmaus Stockholm och Praktisk Solidaritet har granskat samtliga resereportage om Marocko, från de sex största resemagasinen mellan perioden januari 2009 och mars 2011 samt hemsidor till researrangörer som i mars 2011 erbjöd resor till Marocko.

Resultatet är entydigt, både när det gäller resemagasinen och researrangörerna. Den svenska resebranschen utelämnar konsekvent all information om Marockos ockupation av Västsahara. Marocko skönmålas som resmål och de potentiella turisterna blir inte informerade om att en ockupation pågår sedan 1975 i strid med internationell rätt.

"Resemagasin och researrangörer osynliggör konsekvent Marockos ockupation av Västsahara."

Förljugen bild av Marrakech. Marknadsstaden Marrakech är det mest omskrivna resmålet i de svenska resemagasinen. "På torget Jemaa el Fna, medinans hjärta och nervcenter, bjuder ormtjusare, historieberättare och spåkvinnor på ett evigt spektakel, en tradition som sträcker sig betydligt längre tillbaka än de första busslasterna med turister" skriver När & Fjärran nr 4 2010. Under samma torg som så ivrigt beskrivs i artikel efter artikel ligger en poliscentral där västsahariska människorättsaktivister har fängslats, misshandlats och torturerats. Det vittnar människorättsaktivisten Rabab Amidane om, och flera med henne.

Turistmässan i Göteborg. Granskningen var en del av kampanjen "Sol, sand och tortyr – semestra inte i Marocko!" och lanserades under TUR-mässan i Göteborg. Mässan är Skandinavien största för turism och lockar årligen över 40 000 besökare, både resebransch och allmänhet. Emmaus Stockholm och Praktisk Solidaritet samarbetade under TUR med Västsaharakursen från Jakobsbergs folkhögskola. I monter kunde besökare göra quiz, se foton och bli bjudna på västsahariskt te. Nu nådde man två målgrupper, turister och branschfolk.

– Vi pratade med många turister på TUR-mässan som inte ville semestra i diktaturer, men som inte kände till ockupationen, säger Eline Jacobsson som arbetar på Emmaus Stockholm. När de får höra om ockupationen efter att ha semestrat i Marocko, så kän-



Flygbladsutdelning på turistmässan i Göteborg i mars.

ner de sig skuldmедvetna och besvikna över att inte ha fått all information på förhand.

Resebranschen sviker sitt ansvar. Emmaus Stockholm och Praktisk Solidaritet ser allvarligt på att resemagasin och researrangörer konsekvent osynliggör Marockos ockupation av Västsahara. Magasinet och arrangörer ignorerar sitt eget ansvar för att informera och lägger över hela upplysningsplikten på den enskilde turisten. Emmaus Stockholm och Praktisk Solidaritet kritiserar turism till Marocko, som vi menar legitimerar och finansierar ockupationen.

Hela granskningen finns att läsa på Emmaus Stockholms hemsida.

**Ulfhild Westin, Emmaus Stockholm
Bilder: Anna Hakami**



Senia Bachir Abderahman.

Högskola samarbetar med ockupationsmakt

Blekinge Tekniska Högskola inleder ett samarbete med ockupationsmakten Marocko kring seniorboenden. Högskolans rektor Ursula Hass och styrelseordföranden Akbar Seddigh försvarar samarbetet.

I ett pressmeddelande den 13 juni meddelade Blekinge Tekniska Högskola (BTH) att de tecknat ett samarbetsavtal med statliga Maroc Tourist. Samarbetet går ut på att studera önskemål hos intresserade pensionärer i Skandinavien, som vill bosätta sig i Marocko. BTH ska bland annat ge råd och anvisningar kring dessa framtida seniorboende.

”Det här är ett mycket intressant och spännande projekt som engagerar många områden inom högskolan, vilket också bekräftar BTH:s vision om att vara en globalt attraktiv kunskapscommunity inom tillämpad IT och innovation för hållbar tillväxt”, skriver Ursula Hass, rektor för BTH i pressmeddelandet.

När tidskriften Västsahara frågar BTH:s rektor om samarbetet med ockupationsmakten Marocko, svarar Ursula Hass:

– Vår övergripande inställning är att alla länder, både demokratier, diktaturer och de som befinner sig i något stadium däremellan utvecklas av att ha internationella kontakter.

– BTH en mycket progressiv internationaliseringspolicy, som finns att läsa på högskolans hemsida, säger Ursula Hass.

Den lyder så här:

”BTH har ett ansvar för en globalt rättvis och hållbar utveckling. En viktig utgångspunkt för Högskolan är att öka studenternas förståelse för andra kulturer och för behovet av internationell solidaritet. Genom att i undervisning och forskning skapa förutsättningar för ett ömsesidigt lärande av mötet mellan kulturer kan Högskolan på det lilla planet utgöra en positiv kraft i det globala arbetet för fattigdomsbekämpning, fred, rättvisa och demokrati. Därutöver kan Högskolan genom specifika forskningsinsatser och uppdrag bidra till en positiv global utveckling.”

Tidskriften Västsahara frågade rektor Ursula Hass och även dess styrelseordförande Akbar Seddigh om de fortfarande stod för sitt kontroversiella uttalande. Inte minst med tanke på BTH:s policy. Både rektor och styrelseordförande tycker dock att det är i sin



Högskolans rektor Ursula Hass: ”Alla länder, både demokratier, diktaturer och de som befinner sig i något stadium däremellan utvecklas av att ha internationella kontakter.”

ordning att samarbeta med diktaturer. Varken Hass eller Seddigh tar avstånd från Marockos ockupation av Västsahara eller tänker kräva att det ockuperade Västsahara ska exkluderas i samarbetsavtalet med Marocko.

Annie Lööf, riksdagsledamot och partiledarekandidat för Centern är måttligt imponerad av BTH.

– Det är direkt olämpligt att uttrycka sig på det viset som BTH gör om diktaturer och Västsahara. Men jag tycker inte att vi ska ha politisk styrning av vilka länder våra högre utbildningar samarbetar med. Högskolornas ledning måste helt enkelt visa på sunt förnuft, säger Annie Lööf.

Utbildningsminister Jan Björklund, svarar inte på de frågor som tidskriften skickat:

”Kan en högskola samarbeta med en ockupationsmakt?”

”Ska en ockupationsmakt finansiera svensk

forskning?”

”Bör BTH skriva in i samarbetsavtalet att det ockuperade Västsahara inte är en del av Marocko, då Maroc Tourist på sina kartor tydligt visar att det ockuperade Västsahara är en del av Marocko?”

Jan Björklund svarar istället kort och koncist:

– Frågor om avtal som enskilda myndigheter har ingått besvaras av dem själva, i detta fallet BTH.

Chef på Högskoleverket är BTH:s förre rektor Lars Haikola. BTH:s Internationaliseringspolicy antogs då han var rektor. Men Lars Haikola vill inte svara på frågan om högskolors samarbete med diktaturer och ockupationsmakter.

– Det finns inga regler som säger något om med vilka länder en högskola kan samarbeta. Det är en bedömningsfråga, säger däremot Lennart Ståhle på Högskoleverket.

– Vi kan emellertid göra en djupare granskning av detta om vi får en formell anmälan, påpekar Lennart Ståhle.

På Högskoleverkets hemsida står det att ”all högre utbildning i Sverige ska vila på vetenskaplig eller konstnärlig grund samt på beprövad erfarenhet.”

Högskoleverket vill dock inte svara på följdfrågor om det är vetenskapligt att samarbeta med en ockupationsmakt, som hävdar att det ockuperade Västsahara är en del av Marocko. Det är förenat med fara för liv



BTH berättar om sitt samarbete på hemsidan, www.bth.se/



Annie Lööf(C): ”Det är direkt olämpligt att uttrycka sig på det viset som BTH gör om diktaturer och Västsahara”

och lem för den västsahariska befolkningen att i de ockuperade områdena påstå att Maroc Tourist har en ovetenskaplig karta.

Rektor Ursula Hass på BTH menar att samarbetet med Maroc Tourist sker inom ramen för BTH:s forskningsområde ”innovation för hållbar tillväxt”.

– Kan man som forskare och högskola inom hållbar utveckling med gott samvete låta frågan om fosfatplundring i Västsahara passera och samarbeta med Marocko, som BTH tänker göra? Är det vetenskapligt? undrar Tidskriften Västsahara.

Forskaren Arno Marino, på forskargruppen Global Phosphorus Research Initiative, besvarar den frågan kort och koncist:

– Det finns flera saker som man bör ifrågasätta kring ett samarbete med Marocko. Fosfat är bara en.

Arto Valtonen

Bilder: Ola Åkeborn och flickr.com, bild från BTH:s hemsida

Svenska dimridåer över Västsahara

Trots ett entydigt nej till EU:s olagliga fiskeavtal med Marocko och en i princip folkrättsligt korrekt inställning till Marockos illegala ockupation av Västsahara, råder det osäkerhet om den svenska regeringen verkligen vill omsätta sina principer i praktiken. Till skillnad från uttalanden om andra övergrepp i världen råder på UD tystnad i denna fråga.

Regeringen har inte försökt stoppa EU:s massiva stöd till ockupationsmakten. Svenska skattemedel möjliggör fortfarande annekteringen. UD säger att de tar upp frågan om ockupationen med Marocko och även i EU, men det finns inga tecken på att man faktiskt gör det.

Anledningen till att EU sedan decennier har stött diktatorerna i Nordafrika har varit trefaldig: olja, flyktingstopp och terrorbekämpning. Marocko kan inte åberopa EU:s oljeberoende då ingen olja hittats varken i Marocko eller i Västsahara.

Att Marocko skulle delta i kampen mot terrorismen stämmer inte. Amerikanska forskare har i en studie 2010 visat att en grundorsak till terror är ockupation. Totalförsvarets forskningsinstitut har dessutom 2009 visat att Marocko genom sin ockupation av Västsahara saboterat samarbetet mot terrorismen i Maghreb. Återstår då för Marocko hotet om att släppa på flyktingströmmen från Afrika om de inte får som de vill. EU:s stöd bygger alltså delvis på en bluff och utpressning.

Trots att det sannolikt finns en majoritet i riksdagen för ett svenskt erkännande av Västsaharas självständighet, har regeringen inte vågat ta detta steg för att sätta press på Marocko. Anledningen är troligen att Sverige eftersträvar en enig utrikespolitik i EU. Men om enighet innebär förbiseende av demokrati, mänskliga rättigheter och folkrätt låt oss då föredra splittring, precis som Sverige gjorde när vi erkände Kosovo eller som Frankrike föredrog att göra, när de erkände Benghazis självständighet som Libyens.

En invändning har varit att ett erkännande skulle få oöverblickbara konsekvenser för framtida erkännanden. Men ett erkännande av Västsahara skulle vara en konsekvens av redan gjorda omtolkningar av de folkrättsliga reglerna med Kosovo som senaste

exempel, vilket nu godkänts av Internationella Domstolen. Till skillnad från Kosovo är Västsahara inte en utbrytarstat, vilket borde ytterligare underlätta ett erkännande.

Det är oklart vilken inställning UD har vad gäller Marockos förslag till autonomi för Västsahara, vilket stöds av USA, Frankrike och Spanien. Det vore välgörande med ett entydigt ställningstagande i frågan. Det borde inte vara så svårt med tanke på den nuvarande utrikesledningens negativa syn på baltstaternas en gång autonoma ställning inom Sovjetimperiet. Sverige underkände även Serbiens förslag till autonomi för Kosovo genom att erkänna Kosovos självständighet.

”I Västsahara stöder EU ockupanten och förtryckaren”

Regeringen borde även kunna vara tydligare och mer engagerad i FN. Utrikesministern har deklarerat att Sverige på byråkratiska grunder inte kommer att motsätta sig Marockos kandidatur till säte i säkerhetsrådet. Det ger helt fel signaler. FN har länge kritiserats för att diktaturer finns representerade i olika FN-institutioner för mänskliga rättigheter med flera. Marockos agerande i Västsahara under 35 år är ett enda långt hän mot FN och vad dess stadga står för.

I Libyen stöder EU folkets kamp mot dess förtryckare, men i Västsahara stöder EU ockupanten och förtryckaren

Den logiska uppföljningen av Sveriges nej till fiskeavtalet borde vara att, liksom i Libyen, försvara de förtryckta även i Västsahara. Regeringens tystnad och inaktivitet bidrar inte till stabiliteten i Nordafrika. Det är bättre att agera nu än att vänta tills situationen i Västsahara blir som den i Libyen.

För utrikespolitisk trovärdighet krävs ett högre engagemang för Västsahara. Fortsätter det som hittills undermineras även förtröendet för EU som fredsprojekt.

**Ingvar Flink
Fil.dr. i historia
Tidigare publicerad i
Uppsala Nya Tidning 28 juli**

Västsahara i Almedalen

Emmaus Stockholm anordnade en stafettdebatt under rubriken "Västsahara på gränsen till krig" under Almedalsveckan. Representanter för olika politiska partier grillades om sin ställning i Västsaharafrågan.

Följande personer deltog: Bodil Ceballos, Miljöpartiet, Abir Al-Sahani, Centerpartiet, Wiwi-Anne Johansson, Vänsterpartiet, Désirée Pethrus, Kristdemokraterna, Elisabeth Björnsdotter Rahm, Moderaterna, Ulf Nilsson, Folkpartiet och Carina Hägg, Socialdemokraterna.

Fiskare i Dakhla protesterar

41 arbetslösa västsahariska fiskare samlades vid det marockanska lokala Fiskeministeriet i Dakhla i juli. De protesterade mot att enbart marockanska fiskare från Agadir anställts på två ryska fisketrålare, som anlänt till Dakhla två dagar tidigare.

– En del stora båtar har 50 marockaner anställda och inte en enda västsaharier. Vi är alla arbetslösa, sa fiskarna. I juni 2010 tecknade Ryssland ett fiskeavtal med Marocko. Ryska industrifiskebåtar ska få ta upp 100.000 ton fisk under 2011.

Marocko i Säkerhetsrådet?

– Sverige ser ingen anledning att motverka Marockos kandidatur till FN:s säkerhetsråd, sa Carl Bildt till Jonas Sjöstedt (V) i en debatt i maj om att Marocko kan ta plats i säkerhetsrådet.

– Marocko varit en envis sabotör av FN:s planer på att genomföra en rättvis folkomröstning om Västsaharas framtid. När Marocko kan bli en del av FN:s säkerhetsråd kommer man med all sannolikhet att använda den positionen till att göra allt för att sabotera en politisk lösning av Västsahara-konflikten.

Inga framsteg

En åttonde samtalsrunda mellan Marocko och Polisario i New York i juli slutade utan framsteg. Enligt FN-representanten Christopher Ross ska samtalen fortsätta i september.

När det gäller förtroendeskapande åtgärder ledda av UNHCR var parterna positiva till familjesök vägleddes i stället för med flyg.

Hittills har västsaharier från flyktinglägren respektive ockuperat område flugits in för att under en vecka besöka sina släktingar som man i många fall inte sett på 30 år.



Senia Bachir Abderahman och Frida Ekerlund framträdde på festen i Göteborg.

Musiker ställde upp gratis för Västsahara

– Många ungdomar i flyktinglägren orkar inte vänta längre på en omvärld som inte gör något för att försvara deras rättigheter. De har förlorat hoppet och vill ta till vapen, sa Senia Bachir.

I juni besökte hon och Anna Nilsson från Emmaus Stockholm Göteborg. Göteborgs Afrikagrupp hade ordnat en stödfest, som inleddes med att Senia Bachir Abderahman gav en bakgrund till konflikten i Västsahara och berättade om hur ungdomarna i flyktinglägren tänker och tycker idag.

Efter informationen på en timme blev det musik och dans. Tre olika grupper uppträdde helt gratis till stöd för Västsahara. Först ut var Frida Ekerlund, pop sing-songwriter från Skåne.

– Härligt att spela här och jätteintressant

föredrag, tyckte Frida som läser Globala Studier på universitetet.

– Klockrent, ansåg Erik Skytt från Tigers of the Temple, indierockkollektiv från Små-

land. Ställer gärna upp igen

– Sjukt att jag inte visste något om detta förut. Det blev en aha-upplevelse, sa Martin Hansen från samma grupp.

Fred på jorden är en hip-hop-punkmusikgrupp som bildades 2007 av studerande på Färnebo Folkhögskolas filials Sydafrikakurs.

– Genom ett sånt här arrangemang känner man som aktivist att man är del av något större, menade Ivar Huntington.

Publiken var också nöjd.

– Det var en jättebra idé för att sprida kunskap om Västsahara-frågan på det här sättet. Både allvar och skoj, tyckte Sara Lund. Jag har hört en del om Västsahara på radion.

– Att förena nytta med nöje var bra, tyckte Ellen.

– Det här var välorganiserat! Bra att lyfta fram Västsaharafrågan, som är så lite känd. Tur att SVT gjorde flera program om Västsahara förra året. Det lyfte också frågan.

Och i baren stod afrikagrupper och sålde mat och dryck. 10.000 kronor blev nettoinkomsten för denna stödkväll där cirka 100 personer deltog.

”Bra stämning och peppande för oss som brinner för Västsahara-frågan.” Det var det samlade intrycket bland de nöjda arrangörerna Göteborgs Afrikagrupp.

Lena Thunberg

Bilder: Gunnel Alsén och Lena Thunberg

Fiskdamm på Way out West

– Kom hit och fiska! uppmanade Lisa Rosengren besökarna på den stora musikfestivalen Way out West i Göteborg i augusti.

Medlemmar i Göteborgs Afrikagrupp hade byggt en fiskdamm, där man fick upp en pappersfisk med information om Västsahara på baksidan. Flyers delades också ut. En namnlista kunde man också skriva på där utrikesmi-

nister Carl Bildt uppmanas att arbeta för att folkomröstningen om Västsaharas självständighet äntligen genomförs samt att Sverige ska erkänna den västsahariska staten SADR.

– Vi vill nå en ny publik med informationen om Västsahara och EU:s roll i fisket där. Många stannade till och undrade vad det var för flagga som satt på fiskdammen: Var det Palestinas? berättar Lisa Rosengren.



Släpp inte in Marocko i säkerhetsrådet!

Nyligen meddelade utrikesminister Carl Bildt att han inte ser någon anledning att motverka Marockos kandidatur till FN:s säkerhetsråd, trots att det skulle ge Marocko betydande internationell legitimitet. Bara för någon månad sedan röstade Sverige nej till att EU:s fiskeavtal med Marocko skulle förlängas. Landsbygdsminister Eskil Erlandsson argumenterade med kraft emot avtalet eftersom det inkluderar fiskevattnen utanför Västsahara, som Marocko i strid med internationell rätt ockuperar sedan 1975. Vi menar att det skulle vara ett allvarligt misstag att rösta för Marockos kandidatur.

I FN:s säkerhetsråd finns tio icke-permanenta platser, två av dem är vikta för länder i Afrika. För perioden 2012–2013 är Marocko en av de kandidaterna. Att Marocko skulle beviljas en plats i FN:s säkerhetsråd är problematiskt av flera skäl.

För det första finns det över ett hundra FN-resolitioner som kritiserar Marockos agerande gentemot sitt grannland Västsahara. Enligt FN skall Marocko avkolonise-

ra Västsahara. Även internationella domstolen i Haag avvisar alla Marockos anspråk på Västsahara.

För det andra finns en FN-styrka, MINURSO, i Västsahara sedan 1991 med uppdrag att genomföra en folkomröstning där västsaharierna ska få besluta om de vill vara en del av Marocko eller ett självständigt land. Trots att det har gått över 20 år så har FN inte lyckats genomföra omröstningen. Marocko har sedan invasionen 1975 bedrivit en aktiv bosättningspolitik för att påverka utgången och obstruerar ständigt kring röstlängdernas sammansättning och hur voteringsfrågorna ska utformas för att förhålla processen.

För det tredje har Marocko genom aktivt lobbyarbete lyckats se till att MINURSO är den enda FN-styrkan i Afrika som inte har mandat att övervaka att mänskliga rättigheter inte kränks. Frankrike har hotat att lägga sitt veto varje gång det har förslagits att mänskliga rättigheter ska ingå i MINURSO:s uppdrag i Västsahara och därmed har förslaget fallit.

För det fjärde bröt Marocko i november förra året ensidigt mot den av FN framförhandlade vapenvilan när marockansk militär attackerade ett fredligt protestläger utanför Västsaharas huvudstad El Aaiun. Mer än 20 000 västsaharier samlades i flera veckors tid i ett enormt tältläger för att protestera mot diskriminering, arbetslöshet och fattigdom. Likheter med vad som bara ett par månader senare utspelade sig på Tahrirtorget i Kairo är slående. Förutom att Marocko aldrig hörsammade civilbefolkningens legitima krav utan istället attackerade med full styrka och drev bort demonstranterna med våld. Marocko har inte tillåtit någon större oberoende utredning av det som skedde och det är fortfarande oklart hur många som fängslades, skadades och dog under attacken och de efterföljande våldsamheterna.

Den unga generationen västsaharier visar alla tecken på att ha nått bristningsgränsen. De uppmanar den västsahariska befrielseorganisationen Polisario att sluta hoppas på diplomatiska lösningar, som inte gett något resultat på två decennier, och istället åter gå ut i krig. För att Polisario ska behålla sin legitimitet krävs att omvärlden agerar för en lösning på konflikten.

Att däremot stödja Marockos kandidatur till FN:s säkerhetsråd innebär att stödja ett land som varken respekterar FN-resolitioner, FN:s arbete eller en vapenvila framförhandlad av FN. Det skulle vara att ge legitimitet åt en ockupationsmakt. Istället borde Sverige med all kraft driva att folkomröstningen genomförs så att Västsaharas befolkning äntligen kan få avgöra sitt eget öde.

Anna Nilsson, Emmaus Sverige, Cecilia Asklöf, Svenska avdelningen av Internationella Juristkommissionen, Jan Ström-dahl, Föreningen Västsahara, Alexander Gabelic, Svenska FN-förbundet, Jens Orback, Palmecentret, Francisco Contreras, Latinamerikagrupperna, Gabi Björsson, Afrikagrupperna, Elisabeth Lundgren, Kristina Fredsrörelsen, Sören Lindh, Västsaharaaktionen

Publicerades i SVD 8/6 2011

Marockos kung till reträtt

Efter 20-februari-rörelsens protester under våren mot korruption och vanstyre i Marocko presenterade kung Mohamed VI en ny konstitution som röstades igenom i juli. Kungen behåller total makt över militär och religion. Mer inflytande ges dock till valda politiker. Kungen måste välja premiärminister från det parti som vinner val. Denne får ansvar för inrikespolitik.

Cirka 45% av Marockos befolkning är analfabeter.

– Kosmetika, anser aktivister från 20-februari-rörelsen om den nya konstitutionen.

Fiskeavtalet förlängt

EU:s ministerråd godkände i juni den ettåriga förlängningen av fiskeavtalet med Marocko. Spanien var drivande. 20 av 27 länder röstade för en förlängning.

2006 var Sverige det enda landet som röstade emot fiskeavtalet på grund av att de västahariska fiskevattnen inte är utslutna.

Fem år senare har antalet protesterande länder ökat. I februari 2012 går den ett-åriga förlängningen av avtalet ut och ska då ytterligare förlängas eller sägas upp.

Minröjare omkom

En västaharisk minröjare, Sidi Bouzaid, dödades av en oexploderad sprängladdning i den befriade delen av Västsahara i juni. Sedan 2005 bedriver brittiska Landmine Action minröjning i samarbete med MINURSO och Polisario på den östra sidan av "muren" genom Västsahara. Detta är ett av de mintätaste områdena i världen. Norska myndigheter stöder projektet.

Sidi Bouzaid hade arbetat med minröjning sedan 2006. Tre personer dog och 22 skadades av minor under 2010.

Marockos oljestöld

Fem nya oljeblock har det statliga marockanska oljebolaget ONHYM dragit upp i den ockuperade delen av Västsahara. Det gäller två på land och tre till havs. Varje block är cirka 15.000 km².

Enligt internationell lag är oljeutvinning illegal i Västsahara om inte det västahariska folket är tillfrågat och eftersom Västsahara-frågan är en olöst avkoloniseringsfråga. Ändå fortsätter den marockanska ockupationsmakten att locka utländska investerare till eventuella fyndigheter i Västsahara.

TAVLAN KAN BLI DIN! LÄGG ETT BUD!

Konstnären Göran Segergren har skänkt en tavla till tidskriften Västsahara. Under hösten ska budgivning pågå på denna. Alla är välkomna att lägga ett bud.



Det kom ett brev till redaktionen. En dag i augusti när jag hämtade posten visade det sig att en försändelse till tidskriften Västsahara hade blivit liggande i fel brevvägg i två månader. Brevet innehöll ett fotografi och ett mycket vänligt brev från konstnären Göran Segergren. Fotografiet föreställde en tavla. Målningen erbjuder han till försäljning till högstbjudande, där hela köpesumman ska gå till tidskriften Västsaharas arbete. Tavlan mäter 55 x 35 cm och tekniken är acryl på duk.

Detta generösa erbjudande når nu tidskriften Västsaharas läsare, men vem som helst kan under hösten lägga bud på denna målning. Det går bra att ringa 070-475 46 45, eller mejla ett bud: vastsahara@brevet.nu. Information om tavlan finns på tidskriftens hemsida www.vastsahara.net och på tidskriften Västsaharas facebookprofil.

På hemsidan kommer det aktuella budet att finnas och ständigt uppdateras. Sprid gärna informationen till andra!

I cirka 40 år har Göran Segergren varit verksam som konstnär. Han är bildkonstnär, grafiker och tecknare och utbildade sig vid Skånska Målarskolan och Målarskolan Forum på 60- och 70-talet.

Som politiskt intresserad deltog han under 70-talet i den politiska debatten med sina konstverk. "Stoppa knarkandet!" "Rädda varven!" "Konstnärer för Afghanistan" var några av de utställningar, som han medverkade i.

1975 reste han runt i Nordafrika och tillbringade våren i Algeriet.

– Där upptäckte jag den algeriske konstnären Mohammed Racim och blev oerhört

**Mejla ett bud på tavlan!
vastsahara@brevet.nu
Läs på hemsidan:
www.vastsahara.net**

fascinerad av hans konst, mönstren, ornamentiken, geometrin i mönstren, berättar Göran Segergren.

Det var det klassiska arabiska och kanske ursprungligen persiska miniatyrmåleriet som fångade Göran Segergren. Efter sin nordafrikanska resa blev ornamentik och mönstret under många år ett återkommande tema i hans verk.

Om man tittar noga på tavlan som Göran Segergren nu skänker till tidskriften Västsahara för försäljning, går det geometriska mönstret i palmernas stammar igen i mannens kappa. Tavlan färger svart, rött, grönt och vitt är för övrigt de färger som finns i bland annat Västsaharas flagga.

Vistelsen i Algeriet har han också skildrat i boken "Anteckningar från en resa till Algeriet 1975", som han har gett ut på eget förlag.

Göran Segergren som är född 1938 i Göteborg är numera bosatt i Småland.

Lena Thunberg

KRÖNIKAN

Rätt, rättigheter och rättvisa

Tidigt i våras besökte jag ett seminarium som Internationella Juristkommissionen anordnade i Stockholm. Seminariet handlade om folkrätt och Västsahara. Föreläsare var Pål Wrangé, docent vid Stockholms universitet och folkrättsexpert.

Jag hade höga förväntningar på seminariet, men är lite osäker på varför. Någonstans i mitt huvud fanns en liten tanke om att det kanske finns en rättslig förklaring till varför Västsahara fortfarande är en koloni på en för övrigt avkoloniserad kontinent, varför FN har fattat många vackra och djärva beslut under fyra, fem decennier, men knappast gjort någonting för att verkställa dem, varför EU fortfarande skriver handels-, fiske- och jordbruksavtal med Marocko och varför Sverige inte erkänner Västsahara.

För det är väl så, resonerade jag, att vi lever i en fredssträvande, civiliserad del av världen, som vilar på ett gammalt och beprövat rättssystem? Och visst är det så att vi har enats om att se folkrätten som en internationell lag, som skall reglera stridigheter och tvister mellan nationer? Och visst borde det vara så att FN, det vill säga vi alla tillsammans, har styrkan och viljan att se till att folkrätten verkställs och efterlevs.

Det vore fel att säga att jag blev besviken. Jag blev inte ens särskilt förvånad. Det finns inga folkrättsliga finurligheter som på något sätt berättigar ockupationen av mark och förtrycket av ett folk, inte heller för FN:s obeslutsamhet och oförmåga att verkställa beslut. Det finns ingen förklaring till varför världssamfundet inte klarar av att sätta press på Marocko eller varför FN:s övervakningsstyrka inte får rimligt stöd. Inte kan EU hänvisa till folkrätten för att rättfärdiga sina avtal med en exploaterande kolonialmakt eller att man

har fördelar av denna exploatering. Inte heller Sveriges vaga förklaringar om principen att Västsahara inte har kontroll över sitt territorium för att neka ett erkännande av Västsahara, har idag stöd i folkrätten.

Och då talar vi inte om de ständigt pågående kränkningarna av västahariernas mänskliga rättigheter. Det gäller begränsningar i yttranderätt, förenings- och mötesrättigheter samt diskriminering, våld och trakasserier i vardagslivet. Att tvingas tillbringa årtionden i ett flyktingläger och berövas ett vanligt vardagsliv är också vara ett brott mot folkrätten.

Nej, folkrätten är klockrent på Västsaharas sida och har varit det sedan 1960. Beslut och ställningstaganden har även prövats av den internationella domstolen i Haag.

Om nu läget är så glasklart, frågar en av seminariedeltagarna, varför fungerar då inte folkrätten? Folkrätten fungerar, svarar folkrättsexperten Pål Wrangé, när det finns mäktiga intressen som vill att den ska fungera.

Det hela kändes nästan bisart. Vi hade samlats på en finfin advokatbyrå i Stockholms innerstad. Vi hade ätit småkakor, druckit flaskvatten och kaffe, pusat varandra på kinden och sedan i en mycket elegant hörsal sakligt diskuterat folkrätten och Västsahara. Slutsatsen blev att den som har resurser, den bestämmer också vem som ska ha och vem som inte ska ha rätt och rättigheter.

Jag gick därifrån och ställde mig frågan: Har rätt och rättigheter inte någonting alls gemensamt med rättvisa?

Gabi Björnsön

Generalsekreterare, Afrikagrupperna



GABI BJÖRNSÖN



5

nya oljeblock har Marocko sett ut till försäljning i ockuperade Västsahara.

2011

är det 35 år sedan den västsahariska staten SADR föddes.

15

miljoner dollar mer behövs till flyktingarna, säger UNHCR.

67

dagars hungerstrejk avslutades i juli av fängslade västsaharier.

Förbjuden aktion

Hela sommaren har förföljelserna mot västsahariska människorättsaktivister fortsatt i den ockuperade delen av Västsahara. Polisbrutalitet, övergrepp, misshandel, tortyr, rättsöver-

grepp och fängslanden fortsätter. Ändå vågar västsaharier sig ut i små grupper på gatorna för att inför en kamera visa sitt motstånd mot den marockanska ockupationen.

0

västsahariska vimplar fick ungdomarna på Gothia Cup visa.